

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

PRENUMERATA METAMS:

Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje...\$4.00

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly

Represents over 75,000 Lithuanians in New England and about 1,000,000 in the United States

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 41

"Keleivis" Telefonas: SO 8-3071

SOUTH BOSTON, MASS., SPALIO (OCTOBER) 13, 1954

Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Atskiro Numerio Kaina 10 Centų

49 METAI

Rusija Deda Pastangas Suardyt Londono Sutartį

Vokietijos Parlamentas "Principe" Pritarė Londono Sutartį; Prancūzijos Parlamentas Balsuoja Ši Antradienį; Maskva Deda Didžiausias Pastangas, kad Sutartis Nebūtų Patvirtinta; Anglija ir Amerika Skatina Sutartį Patvirtinti; Daug Abejojančių

Londonė spalio 3 d. pasirašytoji sutartis dėl Vokietijos ginklavimo ir jos įtraukimo į Vakarų ginkluotą sąjungą dabar yra dėmesio centre. Vokietijos parlamentas pritarė sutarties sudarymui; ši pirmadienį Prancūzijos parlamentas dėl jos balsuoja. Nei Vokietija, nei Prancūzija sutarties dar neratifikuoja, tik pasisako ar verta dėl jos vesti tolimesnės derybas.

Amerika ir Anglija skatina Europos valstybes sutartį kaip galima greičiau patvirtinti. Anglijos konservatorių suvažiavime pereinamos savaitės gale kalbėjo Winston Churchill ir priminė prancūzams, kad jie sutartį patvirtintų, nes kitaip Vakarų valstybės gali grėsti didelis pavojus, ypač kad Amerika galinti pakeisti savo politiką ir palikti Europos valstybes vienas gintis, kaip jos išmano. Netruksta spėjimų, kad iš Amerikos pusės.

Tuo tarpu Rusija deda didžiausias pastangas, kad Londono sutartį suardžius. Višinskis New Yorke, Jungtinių Tautų seime, o Molotovas Europoje daro įvairius viliojančius siūlymus vokiečiams ir prancūzams, kad tik jie atmetų Londono sutartį. Kol kas niekas netiki rusų siūlymų ir viliojančių pažadų širdingumu. Bet yra nemažai žmonių Europoje, kurie mano, kad dar kartą reikia išbandyti Rusijos žodžių širdingumą ir tartis su Maskvos diktatoriumiais dėl Vokietijos suvienijimo ir neutralizavimo.

Už tokią derybų politiką pasisakė ir anglų darbių vadas Aneurin Bevan, kuris sekmdienį kalbėjo angliakasių mitinge ir aiškino, kad neprotinga būtų nedaryti dar vieno bandymo susitarti su rusais. Bevan mano, kad Londono sutartį galima būtų patvirtinti tik tame atsitikime, jei rusai pasirodytų nesukalbami.

SUĖMĖ KURSTYTOJĄ PRIEŠ INTEGRACIJĄ
Delaware valstijos policija suėmė Bryant W. Bowles už kurstymą prieš rasinę segregacijos panaikinimą mokyklose. B. W. Bowles įkūrė "National Association for the Advancement of White People" ir tos organizacijos vardu kurstė protestus ir riaušes prieš bėdoras baltųjų ir juodųjų mokyklas.

Užmušė Žmoną ir Pats Nusizudė

Passaic, N. J., mechanikas James Plucinsky, 61 metų, ir jo žmona Anna to paties amžiaus čia buvo atrasti negyvi jų bute. Jų lafonus atrado sūnus William.

Policija išaiškino, kad J. Plucinsky pirma nušovė savo žmoną bute, o paskui pats nusišovė atsėdęs prieš veidrodį sklepe. Plucinsky paleido sau du šūvius iš revolverio su pagalba gudriai įtaisyto mechanizmo iš kelių žingsnių atstumo. Plucinskio kišenėje rastas raštelis, pasirašytas rugsėjo 2 d. (nusižudė jis spalio 8 d.). Tame rašelyje Plucinsky kaltina savo žmoną, kad ji jam esanti neištikima.

Mirė Teisėjas Robert H. Jackson

Šeštadienį, spalio 9 d. nuo širdies smūgio mirė aukščiausio teismo teisėjas Robert H. Jackson, sulaukęs 62 metų. Teisėjas R. A. Jackson buvo liberališkų pažiūrų ir dažnai aukščiausio teismo sprendimuose pareiškėdavo savo skirtingą nuomonę. Po karo R. A. Jackson pagarsėjo, kaip nacių karo kriminalistų kaltintojas Nurembergo teisme. Ten jis atstovavo nuomonę, kad Baltijos valstybės (Lietuva, Latvija ir Estija) negali būti skaitomos Rusijos dalimi.

RUMUNŲ BOLŠEVIKAI KRUVINAI VALOSI

Rumunijos bolševikų teismas nuteisė buvusį komunistinio režimo finansų ministrą ir ministrų pirmininko pavaduotoją Vasile Lukca mirti už "sabotažą". Su juo nuteisti dar trys bolševikų buvę vadai. Jie gavo mažesnes bausmes. Apie Onos Pauker likimą dar nieko nežinoma.

PRANAŠAI NUMATO DEMOKRATŲ PERGALĘ

Rinkimų pranašai vis dar numato demokratų partijos pergalę šio rudens rinkimuose. Bent visi sutinka, kad republikonams teks sunkiai grumtis, jei jie norės išlaikyti savo turimą dabar nežymią persvarą kongrese. Šiomet renkami 33 gubernatoriai. Jų tarpe numatoma demokratų pergalė.

KU KLUX KLANAS PROTESTUOJA

Kai kuriose valstybėse jau šiemet, nelaukiant galutinio aukščiausio teismo sprendimo, panaikinama rasinė segregacija mokyklose. Dėl to pradėjo vėl baikotis Ku Klux Klano fašistai, kurie degina kryžius ir šmėkloja apsišautę baltomis drobėmis. KKK chuliganai grasina "kovoti" prieš segregacijos panaikinimą.

Prezidento Rolė Rinkimų Kovoje Ar Amerika Vėl Pažabos Čankaiška

Prezidentas D. D. Eisenhower dalyvaus rinkiminėje kovoje, bet jis nesivaižins po visą kraštą ir nesakys prakalbų už atskirus kandidatus. Prezidentas pasitenkins keliais ar keik pasitenkinti naikinimu liolika kalbų, kurios bus laisvų, kurie gali būti perduodamos per radio ir televiziją, bet jis nemano važinėti po kraštą, kaip tą darė prezidentas Trumanas ir savo laikų prezidentas Rooseveltas.

Daugelis republikonų kandidatų į senatą ir atstovų rūmus vis dar ragina prezidentą, kad jis gyviau dalyvautų rinkiminėje kovoje ir padėtų republikonų kandidatams laimėti.

MRS. E. ROOSEVELT MINI 70-SIUS METUS

Buvusio prezidento Franklino Delano Roosevelt našlė Mrs. Eleanor Roosevelt ši pirmadienį mini savo 70 metų sukaktuves. Bet ji sulaukusi gražaus amžiaus Mrs. Roosevelt yra aktinga, dalyvauja įvairiose organizacijose, rašo spauda, sako prakalbas ir gyvuoja įdomiausi Jungtinių Tautų organizacijos veikla.

PIETINĖ INDOKINIJA VIS DAR NESUTARIA

Pietinė Indokinija vis dar tebeina kova tarp vyriausybės ir armijos vadovybės dėl vadovavimo kraštui. "Imperatorius" Bao Dai įsakė vyriausybės vadui Ngo Dinh Diem, kad jis priimtų į vyriausybę kariuomenės vadą generolą Nguyen Van Xuan, bet vyriausybė atsisakė tą padaryti.

Tuo tarpu šiaurinė Indokinija bolševikai okupavo Hanoi didmiestį ir pakeltų ūpų žiūrį į antibolševikų savitarpines kovas ir nesutari-

Ar Amerika Vėl Pažabos Čankaiška

Iš Washingtono praneša, kad Amerikos vyriausybė išpėjo kinų nacionalistų vadą Čankaišką Formozos sakalbų už atskirus kandidatus. Prezidentas pasitenkins keliais ar keik pasitenkinti naikinimu liolika kalbų, kurios bus laisvų, kurie gali būti perduodamos per radio ir televiziją, bet jis nemano važinėti po kraštą, kaip tą darė prezidentas Trumanas ir savo laikų prezidentas Rooseveltas.

Ta žinia sukėlė didelio susidomėjimo visame pasaulyje. Formozoje kinų nacionalistai neslepia savo nepasitenkinimo, kad Amerika vėl nori uždėti varžtus ant kinų nacionalistų. 1953 metais vasario mėnesį prezidentas D. D. Eisenhower iškilmingai paskelbė, kad Amerika netrukdytų kinų nacionalistams atakuoti komunistinės Kinijos, nors ir prieš tai niekas jiems netrukdytų tą daryti, o dabar, atrodo, lyg Amerika ir vėl nori suvaržyti Formozos vyriausybės laisvę.

Demokratų Laukia Balsuotojų "Maišto"

Demokratų partijos vyriausias kalbėtojas, Adlai E. Stevenson, kalbėdamas Kansas mieste sakė, kad, kaip Maine, taip ir republikoniška Kansas valstija ruošiasi "kelti maištą" prieš republikonus. Visi, kurie laukė iš republikonų pažangios politikos, nusivylė. Republikonai pasirodė bejėgiai valdyti kraštą visų gyventojų interesuose ir valdymo siaurų turtuolių grupių interesuose.

A. E. Stevenson kalbėjo Kansas mieste į didžiulę minią, kokią demokratams tame republikoniškame mieste retai tepajėgia sutraukti.

Šeštadienio vakare A. E. Stevenson pasakė svarbią kalbą Los Angeles mieste. Jo ten klausėsi 20,000 žmonių.

Vokiečių Bundestag Pritarė Londonui

Vokietijos parlamentas didele dauguma balsų pritarė kanclerio Dr. K. Adenauerio iš Londono parvežtai sutarčiai apie Vokietijos ginklavinimą, jos nepriklausomybę ir jos įsitraukimą į Vakarų valstybių karo sąjungą. Prieš sutartį griežtai kalbėjo tik socialdemokratų atstovai, kurie reikalavo dėti visas pastangas, kad Vokietija būtų sujungta ir tuo tikslu jie ragino pasisakyti už Molotovo siūlymą suaukti keturių didžiųjų valstybių konferenciją.

Socialdemokratai aiškino parlamente, kad įsitraukus vokiečiams į Vakarų valstybių karo sąjungą Vokietijos sujungimas bus atidėtas neribotam laikui.

Vokiečių parlamento pritarimas Dr. Adenauerio politikai nereiškia, kad Londono sutartis jau yra patvirtinta. Tai reiškia tik tą, kad vokiečių vyriausybė gali tęsti derybas dėl tos sutarties galutinio surašymo.

Prancūzai Balsuoja Londono Sutartį

Prancūzijos parlamentas ši antradienį balsuoja ar išreikšti vyriausybei pasitikėjimą dėl jos pasirašytos sutarties Londone dėl Vokietijos ginklavimo ir įtraukimo jos į Atlanto Sąjungos narių skaičių.

Krikščionys demokratai, kurie buvo karščiausieji mirties "Europos armijos" šalininkai, grasina balsuoti prieš vyriausybę dėl to, kad Londono sutartyje neužtenkama aiškiai yra numatyta Vokietijos ginklavimo kontrolė ir Vokietijai leidžiama atstatyti generalinis statusas. Vyriausybės vadas Mendès - France įtikinėjo parlamentą, kad sutartyje dar galima bus padaryti kai kurių pakeitimų. Vyriausybė tikisi, kad socialistų frakcija balsuos už vyriausybę ir tuo būdu parlamentas dauguma pasisakys už vyriausybę ir Londono sutartį.

BOMBA SUARDĖ NAMĄ, BET NIEKO NESUŽEIDĖ

Nežinomi piktadarių Sacramento, Calif., mieste pakišo po negro Reynolds McKenzie namu bombą, kuri sprogdama suardė namą, bet nieko nesužeidė. Negras nesenai buvo atsikėlęs gyventi baltųjų gyvenamojo apylinkė.

Aiškina 37 Jūrininkų Mirtį

Norfolk, Va., uoste trijų asmenų jūrų komisija aiškina "Mormackite" laivo nuklindimą pereitą ketvirtadienį Atlanto vandenynė. Nelaimėje žuvo 37 jūrininkai iš 48 vyrų įgulos.

Suimtas Slaptosios Tarnybos Valdininkas, Įtartas Šnipu

Slaptosios Tarnybos Valdininkas Informavo "Vieną" Užsienių Valstybę Apie Amerikos Karo Paslaptis; Per Įtariamo Asmens Rankas Ėjo Daugybė Svarbių Zinių; Areštas Sukėlė Didelio Dėmesio; Po Fuchso Tai Būtų Svarbiausias Išdavikas

Anglija Atmeta Molotovo Siūlymą

Anglijos užsienių reikalų ministras Anthony Eden, kalbėdamas konservatorių partijos suvažiavime Blackpool mieste, sakė, kad Molotovo siūlymas suaukti keturių valstybių konferenciją Vokietijai suvienyti, neutralizuoti ir paliuosuoti nuo okupacinių armijų nėra priimtinas.

Pagal A. Eden, rusams rūpi ne Vokietiją suvienyti, bet visai Vokietijai primesti bolševikiškos mažumos diktatūrą ir įtraukti Vokietiją į Maskvos sąjungininkų skaičių.

Eden ragino Angliją ir kitas valstybes patvirtinti Londono sutartį, nes to nepadarius Europos ateitis būtų labai liūdna.

Prezidentas Nenori "Šaltojo Karo"

Prezidentas D. D. Eisenhower kalbėjo į tautą dėl ateinančių rinkimų ir kvietė balsuotojus išrinkti republikonišką kongresą, kad neprasidėtų "šaltasis karas" tarp administracijos ir kongreso ir kad vyriausybė galėtų vykinti savo programą. Prezidentas kvietė republikonus, demokratų ir nepriklausomuosius balsuotojus duoti jam republikonišką kongresą, su kuriuo jis galėtų vykinti savo programą.

Prezidentas kalbėjo Denver miesto svetainėje. Jo kalba buvo perduodama per radio ir televiziją. Prezidentas ypatingai prašė, kad Amerika nepasirodytų prieš pasaulį nevieninga, susiskaldžiusi ir todėl ragino visus balsuoti už republikonus.

KINAI BOLŠEVIKAI SKUNDŽIASI JT SEIMUI

Bolševikiškos Kinijos vyriausybė pasiuntė Jungtinių Tautų seimui telegramą, kuriuo skundžiasi, kad Amerikos karo pajėgos "įsiveržusios" į kinų Formozos salą ir laikančios tą salą okupuotą.

Iranas Nuteisė Fatemi Mirtį

Irano kariškas teismas nuteisė buvusio diktatoriaus Dr. Mossadegh užsienių reikalų ministrą Hussein Fatemi mirti už maišto kėlimą prieš šachą ir šalies konstituciją.

Joseph S. Petersen, 40 metų valdininkas, National Security Agency tarnautojas, pereitą šeštadienį buvo suimtas ir padėtas į kalėjimą. Jis kaltinamas davinęs slaptas informacijas vienai užsienių valstybei. Jei teismas jį ras kaltu, jam gresia 10 metų bausmė ir 10,000 dolerių pabaudos.

FBI sako, kad suimtas valdininkas užsiėmė šnipinėjimu nuo 1948 metų iki 1952 metų.

Nacionalinė saugumo agentūra yra karščių pajėgų dalis. Jos žinioje yra slaptraščiai ir slaptųjų žinių perdavimas įvairioms Amerikos karo pajėgoms visame pasaulyje.

Todėl suimamas J. S. Petersen sukėlė didelio dėmesio. Pagal policijos tvirtinimą Petersen nuo 1948 metų ėmė slaptas informacijas į savo namus ir jas perdavinėjo vienai svetimai valstybei. Suimtas valdininkas yra buvęs fizikos ir matematikos profesorius. Jis yra gimęs New Orleans mieste, yra baigęs Loyolos universitetą tame mieste ir St. Louis universitetą ir buvęs profesoriu Loyolos universitete ir vėliau Ursuline kalidžiuj New Orleans mieste. Valdžios tarnybon jis įstojo 1938 metais.

KINŲ NACIONALISTAI ŽADA ATAKUOTI

Spalio 10 d. Formozoje kinų nacionalistai minėjo 43 metų sukaktuves nuo kinų respublikos įkūrimo. Ta proga gen. Čankaiškas priėmė didelį karišką parадą, kuriame žygiavo Amerikos ginklais apginkluoti kariai. Gen. Čankaiškas sakė, kad išvadavimo diena Kinijai artinasi, Kinija nusikratys rusų jungo ir kinų bolševikų išdavikiško režimo.

Rusai Neturi Ką Eksportuoti

Rusija daug kalba apie didinimą prekybos su laisvaisiais kraštais, bet šie metai rodo, kad rusai neturi ką eksportuoti. Jie šiais metais įveža prekių už 250,000,000 dolerių daugiau, negu išveža į užsienius. Toks prekybos pasiviręs balansas verčia rusus išvežti į užsienius nemažai aukso ir mokėti užsieniams už ten perkamas prekes ne savo prekiemis, bet aukso.

Laisvųjų kraštų eksportas į Sovietų Rusiją šiais metais gali pasiekti 640,000,000 dolerių, bet rusų eksportas vargu pasieks ir 420,000,000 dolerių.

Londono Sutartis

Per šešias dienas Londone devynių valstybių užsienio reikalų ministrai sutarė pakeisti Paryžiuje numatytą sutartį apie "Europos armijos" kūrimą naują sutartimi, kuri numato vakarinės Vokietijos apginklavimą ir jos nepriklausomybės atstatymą.

Londone sutarta: Amerika, Anglija ir Prancūzija sutinka suteikti Vokietijai nepriklausomybę.

Ginklavimosi srityje Vokietija ir Italija įsijungia į "Brukselio pakto" valstybių skaičių (Anglija, Prancūzija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas) kaip pilnateisiai to gynybos pakto nariai.

Visos Londono derybose dalyvavusios valstybės sutinka rekomenduoti, kad vakarinė Vokietija būtų priimta į Šiaurės Atlanto Gynimosi Sąjungą (NATO) pilnateisio nariu.

Vokietija pasižadėjo negaminti atominių, biologinių ir cheminių ginklų ir sutarta, kad jos ginklavimasis bus suvaržytas aiškiau nurodant būdą, dėl kurio dar eis pasitarimai.

Vokietija pasižadėjo, kad ji savo atkuriamos armijos nenaudos Vokietijos sujungimui įvykinti (nepradės dėl to karo).

Anglija pasižadėjo, kad ji per 44 metus laikys Europoje 4 divizijas savo kariuomenės ir tam tikrą skaičių karo lėktuvų. Amerika irgi pasižadėjo atnaujinti savo seniau duotą pažadą laikyti ilgesnį laiką savo kariuomenę Europoje.

Taip, trumpai suglaudus, atrodo naujoji Londone pasirašyta sutartis. "Krizė" kilusi dėl "Europos Gynimosi Bendruomenės" galo, baigta į visai trumpą laiką. Dėjimas viso svorio ant "Europos Gynimosi Bendruomenės" pasirodė visai bereikalingas, nes tai "bendruomenė" greitai buvo surastas pakaitalas, kuris, rodos, patenkina visus.

Pasirašymas Londono sutarties betgi nėra viskas. Dar visų pasirašiusių šalių parlamentai turės tą sutartį patvirtinti, o paskui visų 14 NATO šalių parlamentai turės patvirtinti Vokietijos įsijungimą į Šiaurės Atlanto Sąjungą. Todėl beratifikuojant Londono sutartį ir NATO praplėtimą gali atsirasti dar visokių kliūčių ir sunkumų.

Pora kliūčių dėl Londono sutarties įteisinimo kyšote. Tai yra Vokietijos ginklavimosi kontrolė, kuri Londone buvo aptarta, bet nebuvo galutinai nutarta. Beaiskinant tą klausimą dar gali kilti įvairių sunkumų. Kita kliūtis gali būti Saaro klausimas, kuris "principe" lyg ir skaitomas išspręstas, bet praktikoje, atrodo, dar toli iki galutinio jo išsprendimo. Kalbama "sueuropėjinti" Saaro sritį bet kaip toks sueuropėjimas būtų įvykintas, kad ir vokiečiai ir prancūzai juo būtų patenkinti, lieka neaišku.

Atsiraa kliūčių ir daugiau. Apie tai jau "rūpinasi" Sovietų Rusija. Ji neabejojama dėl visos pastangos, kad Londono sutartį ištiktų toks pat likimas, koks ištiko "Europos armiją."

Londono sutartis palieka Vokietijos sujungimo klausimą kokiai tai neaiškiai atėčiai. Tuo tarpu vokiečiams tas klausimas yra pirmaeilis svarbos ir Vokietijoje gali kilti stipri opozicija prieš Londono sutarties patvirtinimą, ypač jei Sovietai norės pažadėti vokiečiams laisvus rinkimus visoje Vokietijoje ir krašto vienybę už Vokietijos neutralizaciją. Pastatyti prieš pasirinkimą, arba krašto vienybę, arba karišką sąjungą su Vakarų valstybėmis, vokiečiai kažin už ką pasisakytų. Vokiečių socialdemokratų opozicija skaito svarbiausiu reikalu siekti Vokietijos vienybės, o ne ginklų. Jei Maskva mokės išnaudoti vokiečių vienybės troškimą ir nenorės tik akis dumti tuščiais pažadais, vokiečiuose gali atsirasti stipri opozicija prieš Londono sutartį.

Europos armijos sutartį sugriovė prancūzai. Svarbiausias jų priekaištas tai sutarčiai buvo tas, kad ji sujungia Vokietiją su Prancūzija į vieną valstybių bloką ir kartu atskiria Prancūziją nuo jos seno sąjungininko Anglijos. Londono sutartis šitą priekaištą pašalina. Anglija sutiko laikyti savo kariuomenę ilgus metus Europoje ir tuo žvilgsniu Londono sutartis yra didelis Prancūzijos ir ypač jos ministerių pirmininko P. Mandės-France laimėjimas.

Netolima ateitis parodys, kaip Vakarų valstybės sugebės įveikti prieš Londono sutartį iškylančias kliūtis.

Apžvalga

RIBOS BEIEŠKANT

"Darbo" paskutiniajame numery užtaikame įdomų tarptautinės situacijos vertinimą. Straipsnyje "Ar Tarptautinė Padėtis Rims-ta?" įrodinėjama, kad susitarimas su bolševizmu yra neįmanomas, "koegzistencija" negalima ir susikirtimas tarp Rytų ir Vakarų darosi kaskart labiau neišvengiamas. Straipsnyje skaitome: "Nepalaukama Sovietų agresija prieš kapitalistinius Vakarų yra bolševizmo esmė. Su nuostabią energiją, veikdami pagal iki detalių paruoštą planą, su pavydėtina ištverme ir atkak-lumu Sovietai vykdo pasaulio užkariavimą bolševizmu. Didelį grobį, laimėtą paskutinio karo išdavoje Europoje, jie jau papildė naujais laimėjimais Azijoje ir vis stiprėdami, verčia save orientuoti Indiją, Japoniją ir likusias Azijos pietryčius. Tuo pačiu metu vyksta paruo-

Valstybės sekretorius John Foster Dulles grįžo patenkintas iš Londono devynių valstybių konferencijos, kur buvo sutarta Vokietijai apginkluoti ir suteikti jai nepriklausomybę. Jį pasitinka aerodrome gen. W. B. Smith (dešinė), buvęs pasekretorius, ir naujas pasekretorius Herbert Hoover Jr., kuris perėmė pasekretoriaus pareigas.

šiamieji darbai Afrikoje, bandymas sudaryti sau atramos punktus Pietų Amerikoje ir paraukamas darbas laisvuose Vakaruose.

"Būtų nesuprantama, kad Vakarai nematytų su kiekviena diena didėjančio jiems pavojaus ir nesiruoštų jo sutikti. Prieš Vakarų įvykių raida stato likiminį klausimą: iki kurio taško Sovietams leistina stumti geležinę užtvarą? Turi būti riba, kurią peržengęs bolševizmas pasijustų pakankamai galingas, kad ryžtųsi smogti savo priešiui mirtiną smūgį. Atrodo, kad prie tos ribos artėjama, ir tuomet visoms taikingoms kalboms turės ateiti galas. Vertindami bolševizmą, kaip mes jį suprantame, kitokių išvadų mes neturime pagrindo daryti."

Prie to, pagal "Darbo" straipsnį, prisideda ir tas, kad kiekvienas naujas bolševizmo laimėjimas siaurina rinkas Vakarų pramoningosioms valstybėms ir stumia jų valstybių ūkį į krizę. "Darbo" paduoti faktai ir

Segregacija ir Integracija

Amerikos aukščiausiasis teismas gegužės 17 d. išnešė savo istorinį sprendimą, kad rasinė segregacija viešosiose mokyklose yra priešinga konstitucijai. Skirtymas mokinių mokyklose pagal jų odos spalvą, pagal aukščiausią teismą, yra neteisingas dalykas ir turi būti panaikintas.

Aukščiausiasis teismas nutarė, kada segregacija mokyklose turi būti baigta ir kaip ji turi būti baigta. Tą klausimą teismas atidėjo vėlesniam laikui ir gruodžio 7 d. aukščiausiasis teismas pradės tą klausimą svarstyti. Bus išklausytos nuomonės skundėjų, kurių bylų svarstymas privedė prie sprendimo, kad segregacija mokyklose yra priešinga konstitucijai: bus išklausyta nuomonė atskirų valstybių, kur segregacija yra įstatymais įvesta ir, tur būt, pasisakys ir federalinės vyriausybės atstovai. Aukščiausiasis teismas, po bylos išklusymo, kada nors, gal apie būsimą pavasarį, išneš galutiną sprendimą dėl būdų segregacijai panaikinti ir dėl laiko, kada tas turi būti padaryta.

Aukščiausio teismo sprendimas dėl segregacijos panaikinimo viešose mokyklose nuskambėjo po visą kraštą ir net po visą pasaulį. Tai buvo istorinės reikšmės sprendimas, kuris turi ir didelės politinės svarbos šių dienų pasaulyje, kur eina

vielių ir baltieji ir juodieji žmonės integraciją pasitiko, kaip visai normalų dalyką.

Tiesa, bandymas padarytas tiksliai kaip kuriose vietose. "Solid South," pietinės valstijos, kuriose gyvena daug negrų, dar nedarė integracijos bandymo. Tose valstijose ir valstijų vyriausybės, ir seimeliai, ir rodos, didelis baltųjų žmonių skaičius yra griežtai priešingi integracijai. Ten kol kas niekas nieko nedarė segregacijai mokyklose baigti. Kol aukščiausiasis teismas galutinai nepasisakė, nėra teisėnės prievartos segregacijai baigti ir tik po galutinio teismo sprendimo tas klausimas iškils ir tose valstijose.

Daug kas mano, kad pirmieji pavyzdžiai Marylande, Washington, D. C., Delaware, W. Virginia, New Mexico, Arkansas, Ohio ir kitose valstijose turės didelės įtakos ir į "Giliųjų Pietų" valstijas. Kai jos pamatys, kad kitur integracija pasisekė, mažiau bus pagrindo ir toms valstijoms priešintis.

Šiaurinėse Valstijose, kur integracija mokyklose jau senai yra vykdoma, jokių protestų niekas nekelia ir rasių maišymasis mokyklose atrodo visai paprastas dalykas. Dabar ir karo pajėgose visame krašte jau nėra skirtumo tarp baltųjų ir juodųjų kariuovių ar jūrinių ir visų tarnauja maišytose daliniuose be jokio skirtumo. Taip kada nors bus ir viso krašto mokyklose, bet pereinamasis laikas gali būti kai kur ne visai malonus dėl protestų, piktų, riaušių ir demagogų rėkavimų.

Dixon-Yates Sutartis Patvirtinta

Atominės Energijos Komisija pranešė senato antimonopolijų pakomisijai, kad Atominės Energijos Komisija jau patvirtino sutartį su Dixon-Yates biznierių grupe dėl statymo privačios šiluminės elektrinės, kuri parduos elektrą Tennessee Valley Authority elektrinių tinklui. Bet sutartis dar nėra pasirašyta ir jokių pasižadėjimų Atominės Energijos Komisija Dixon-Yates grupei dar nedavė.

Sutartį tarp Atominės Energijos Komisijos ir privačių biznierių grupės turi dar peržiūrėti kongreso jungtinė atominės energijos komisija. Senatoriai Langer (republikonas) ir Kefauver (demokratas) reikalauja, kad sutartis nebūtų pasirašyta ir kad visas tas reikalas būtų ištirtas. Kongreso atominė komisija pradės posėdžius šį trečiadienį ir svarstys tą labai daug dulkų sukėlusį klausimą.

Vėlesnėmis žiniomis kongreso atominė komisija posėdžiaus tiksliai po rinkimų, o tuo tarpu tą klausimą prieš kraštą kelia įvairūs opozicijos kandidatai ir bando su ta sutartimi badyti republikonams akis.

Sen. Kennedy Ligoninė

Senatorius John F. Kennedy iš Massachusetts šį pirmadienį atsigulė ligoninėje New Yorke, kur jam bus daroma nugaros operacija. Jaunas senatorius karo metu gavo nugaros ligą.

Kas Savaitė

Triesto Kompromisas

Spalio 5 d. Italija ir Jugoslavija pasirašė sutartį dėl Triesto "laisvosios" teritorijos pasidalijimo. Jugoslavija gauna mažią žemės gabalą virš to, ką ji turėjo seniau okupavusi toje teritorijoje, maždaug su 3,000 gyventojų, o Italija gauna Triesto miestą ir uostą su apylinkėmis.

Nei viena nei kita šalis negali girti pergalę. Sutartis yra kompromisas ir, rodos, visai pritingas kompromisas dabartiniu metu. Be to, abi šalys skaito, kad jų susitarimas yra galutinis ir pasižada daugiau jokių pretenzijų viena į kitą nekelti.

Jei vėliau neiškils rietenų dėl tautinių mažumų traktavimo, kompromisas gali būti pagrindas taikiam dvių šalių sugyvenimui ir net bendradarbiavimui "taikos išlaikymo" darbe.

Cigaretės ir "Filtrai"

Šių metų pradžioje pasisklido žinios, kad cigaretės kenkia sveikatai ir ypač sukelia plaučių vėžį. Tos žinios bematant sumažino cigarečių vartojimą krašte.

Pernai amerikiečiai iš amerikietės surūkė 423 bilionus cigarečių (po 2,600 kiekvienai rūkiančiai ir ne-rūkiančiai galvai), o šiemet, pagal žemės ūkio departamento pranešimą, jie surūkysią gal 10 bilionų cigarečių mažiau. Čia svarbu tas "gal," nes cigarečių vartojimas, po pirmos baimės, dabar vėl didėja, o todėl gal jų bus tiek pat surūkyta, kaip ir pernai metais. Cigarečių fabrikantai surado atsakymą į "vėžio būbą." Tas atsakymas yra filtras, arba koštuvėlis, pro kurį prakošiami dūmai būk tai apsaugo žmonių plaučius nuo kenksmingos tabako įtakos. Rūkyk cigaretes per filtrą ir būsi sveikas...

Žmonės tiki į filtro galią ir rūko, o cigarečių fabrikantai pelnosi ne tik iš cigarečių pardavimo, bet ir iš filtrų gamybos.

Statytos Šmugeliai

Kongresas vis dar aiškina statytos šmugelius, kurie apskriems statybininkams davė gal 500,000,000 dolerių visai nepelnyto "uždarbio." Statybininkai buvo įsigudrinę imti iš valdžios paskolas statybai remti ir gaudavo tas paskolas tokias aukštas, kad jos padengdavo ir statybos išlaidas ir net palikdavo labai riebius "uždarbius," kurie, kaip mana dangiškoji, pripildė nežiopsančiųjų kišenes.

Dabar valdžia bando kaiti kuriuos apskriuosius biznierių imti už pakarpas. O vieną federalinės statybos viršininkas, Clyde L. Powell, traukiamas atsakomybėn už kyšių ėmimą. Tas statybos "rėmėjas" nuo 1945 iki 1954 metų pasidėjo į banką \$218,630, nors per tą laiką jis algos gavo tiksliai \$75,793. Vadinas, žmogus turėjo pajamų "iš šalies"—iš piliečių kišenių.

Bedarbiai ir Rinkimai

Republikonai rinkimuose skelbia, kad Amerika gyvena gerbūvio laiką. Esą šie metai yra "antri metai pagal gerumą," palyginus su pernykščiais metais.

Lyginant su prieškariniais laikais ūkiškas gyvenimas dabar nėra susmukęs. Bet visvien trys su puse milijonai žmonių nedirba. Visa eilė pramonės šakų slubuoja. Tegu šie metai ir yra "antri pagal gerumą," bet nedirbantiems tai nėra joks nusiramimas, o dirbantiesiems joks atpūsa, kad ir jų neištyktų nedarbas. Todėl nedarbas gali atsilipti ir į balsuotojų nuotaikas.

Amerikoje veikia įstatymas, kuris uždeda vyriausybei pareigą žiūrėti, kad krašto gyventojai turėtų darbo. Tą įstatymą kai kurie protingi ekonomistai vadina "idealu," kuris į kasdieninį gyvenimą negali turėti jokios įtakos. Bet nedarbo ištikti žmonės, jų šeimos, prieteliai ir bijantieji nedarbo darbininkai į tą įstatymą žiūri kiek kitaip ir tur būt būtų linkę pastatyti prie valdžios vairo žmones, kurie įstatymus vykdo, o nekalba apie juos, kaip "idealus," kurie debesyse kabo.

Krašto Nuotaika

Neseniai "Gallup Poll" apklausinėjo Amerikos žmones dėl karo ir taikos. Buvo pastatytas klausimas, ar Amerika neturėtų pradėti karą prieš Rusiją dabar, kol Amerika dar turi atominių ir vandenilio ginklų viršenybę? Į tą klausimą milžiniška dauguma užklaustųjų atsakė "ne" ir tik iš šių vienas sakė "taip." Mažas nuosimintis pasisakė neturį tuo klausimu nuomonės.

Atsakymai rodo taikingą Amerikos žmonių ūpą. Apie preventyvinį karą tik retas žmogus galvoja.

Rusai Jau Veikia

"Europos armija" mirė negimusi. Maskva dėjo didelės pastangas, kad "Europos armijos" nebūtų.

Dabar Londone sutarta vokiečius visvien ginkluoti. Maskvai ir vėl pakistas darys po uodegą ir rusai jau imasi visokių manevrų, siūlymų ir grasinimų, kad Londono susitarimus apvertus aukštyn kojomis. Molotovas siūlo "keturių didžiųjų konferenciją" Vokietijos suvienijimui įgyvendinti, Vokietijai neutralizuoti ir svetimai kariuomenei iš Vokietijos ištraukti!

Tai tik pirmas rusų bandymas Londono sutartį panaikinti. Paskui seks kitokie bandymai.

Jų netruks, nes rusams žūt būt norisi Vokietijos ginklavimą sutrukdyti. Jei rusai širdingai norėtų taikos, jie, be abejonės, surastų būdų Vokietijos ginklavimą sutrukdyti. Bet rusams ne taika, o visai kas kita rūpi. Sena bolševikų svajonė yra padaryti iš Vokietijos priedą prie Rusijos. Dėl to Maskva ir manevruoja. Rusija su Vokietija būtų neįveikiama jėga.

—J. D.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Tegul bus pagarbintas, taip lengvai pasiekti, tai jie Maikie!

—Ar tai viskas?

—Ne, Maikie: aš dar noriu tau velnių duot.

—Ar daug jų turi?

—Ne tavo biznis, kiek aš jų turiu; bet aš tau pasakyčiau tiesiai į akis, kad iš tavo mokslo niekas neišeina. Visi nešiojiesi knygas, vis mokini, o nežinai, kad ant marinių dugno guli didžiausias skarbai, kuriuos reikėtų tik iškelti ir tada galėtum gyvent kaip koks Rokfeleris.

—Apie kokius "skarbus" tėvas kalbi?

—Pats turėtum žinot. Juk gazetose buvo parašyta. Sako, Škotijos pakraštį yra nuskenkę šipai su devyniais milijonais gėrybių, kurias dabar keli vyrai susidėję pradėjo kelti viršun. Ar neskaitei apie tai?

—Dabar žinau, apie ką tėvas kalbi. Tai buvo Ispanijos karaliaus Pilipo Antrojo laivas "Florenca", kuris susprogo ar sudužo netoli Škotijos 366 metai atgal. Dabar laikraščiai praneša, kad Škotijos kunigaikštis Argyle, vienam jūrų admiralui vadovaujant, mėgina tą lobį iškelti.

—Na, jeigu tu viską žinai, tai kodėl niekad man apie tai nepasakei?

—Nepasakiau, nes nemaniau, kad tai įdomus dalykas. Juk nuskenusių laivų yra tūkstančiai. Per paskutinį karą, kai Amerika siuntė Rusijai pagalbą pro Norvegiją, vokiečiai skandino laivus urmu. O kiek nugarinėjo jūrų dugnan pačios Vokietijos laivų! Kiek Amerikos laivynas sunaikino Japonijos laivų! Ir turto su jais žuvo ne milijonai, bet bilionai. Šiandien tačiau niekas apie tai nekalka, nes tai būtų jau sena pasaka. Kodėl tat reikėtų kalbėti apie Ispanijos laivą, kuris nuskeno prieš kelis šimtus metų?

—Aš, Maikie, kitaip mįlinu. Jeigu tas šipai yra nuskenkęs netoli nuo kranto, negilioj vietoj, tai gal mudu būtume galėję pasipirigauti. Juk 9 milijonai dolerių, tai ne baisios.

—Bet tėvas turėtum galvoti truputį nuosaukiu. Turėtum suprasti, kad jeigu tuos milijonus būtų galima

Mazutis, Bet Biaurus Sutvėrimas

Kas Yra Virusas

"Virus" lotynų kalboje reiškia nuodai, o nuodai, kaip visi žinome, nėra geras daiktas. Biaurus sutvėrimas, melis yra ir virusas. Jis, kaip vėliau matysime, yra daugelio ir pavojingo ligų sukėlėjas.

Virusas yra be galo mažas gyvis. Mokslininkai ilgai nieko nežinojo apie tu mažųjų sutvėrimų pasaulį. Tik išgalvojus padidinauosi stiklus, mikroskopus, jie tegalėjo jį tirti ir geriau pažinti. Tada paaiškėjo ir tu mažųjų gyvių didelė reikšmė gamtoje ir mūsų gyvenime.

Betyrinėdami mokslininkai surado mažus sutvėrimus, bakterijas, kurios sukelia žmogui ir gyvuliuose įvairias ligas. Pažinę tas bakterijas, jie surado būdus jas auginti, kaip nuo jų apsaugoti ir jas naikinti.

Jau senokai L. Pasteuras ir E. Jenner išmokė, kaip galima apsaugoti, pavyzdžiui, nuo raupų ar pasiutimo ligos, bet pačios ligos priežasties jie nežinojo. Kad šitos ir kitos ligos yra apkeičiamos, kad jos turi antrąjį būdą, bet tikrosios jų priežasties ilgai negalėjo surasti. Mat, net ir 1,000 kartų padidinant stiklų buvo persilpnę mažiesiems sutvėrimams stebėti. Šiame šimtmetyje buvo surasti vadinamieji elektroniniai mikroskopai, kurie padidina tūkstančius kartų. Jie įgalino pamatyti dar mažesnius gyvius ir išaiškinti daugelio ligų antrūčių, kuriuos pavadino virusais.

Pasirodė, kad virusas iš visų antrūčių, ligų žadintojų yra pats mažiausias. Jis toks mažas, kad, košiant per kiekiausio porceliano kostuvą, jis praėina pro jo sielėnes, o tuo tarpu bakterijos, kad ir pačios mažiausios, negali praeiti.

Tiriant viruso ypatybes buvo surasta, kad jis yra labai artimas negyvi medžiagai, jis yra ant vadinamosios gyvybės slenkščio. Jis gali pavirsti kristalu, o tai jau yra negyvos medžiagos požymis. Iš kristalinės medžiagos jis gali vėl virsti likru virusu, apkeičiamų ligų sukėlėju, veistis, augti, plėstis, sukeldamas masinius susirgimus. Virusas tegali gyvuoti tik narvelio ar bakterijos inamui, parazitui. Be kito narvelio jis savistoviai negali gyvuoti, is tada žūsta.

Spręsdami gyvybės atidimo klausimą, kai kurie mokslininkai ir mano, kad virusas turėtų būti jos užuomazga. Bet čia kyla naujas klausimas: Jei virusas yra narvelio, bakterijos inamis, tai jis negalėjo pirmiau atsirasti, žodžiu, tas pats klausimas, kaip ir kas pirmiau atsirado, višta ar kiaušinis. Už tai kiti mokslininkai sako, kad virus atsirado anksčiau už bakterijas, gyveno savistoviai ilgus laikus ir tik vėliau prisitaikė prie naujų aplinkybių ir tapo narvelio ar bakterijos inamais, parazitais.

Kaip Virusas Auga ir Veisiasi

Su naujais elektroniniais

žiūronais ir radijo aktyviu fosforu mokslininkai ištyrė viruso augimą ir plėtimąsi. Anksčiau buvo manoma, kad virusas veisiasi panašiai kaip bakterijos, tai yra skildamas pusiau, bet vėliau pastebėjo, kad jis, pasiekęs bakterijos ar narvelio sienelės, savo uodegaitę prasiveržia į narvelio vidų ir ten lyg dingsta, bet jau po 10 minučių staiga atsiranda apie 300 naujų virusų kūnelių. Kiekvienas toks naujas virusas gali naujai apkrėsti kitą bakteriją arba narvelį.

Kiekvienas virusas bakterijos ar narvelio baltyminę medžiagą pakeičia į virusinę, labai nuodingą kūnui ir sudarantį ligos priežastį. Virusas nuodai dažniausia sužaloja nervų narvelius.

Įvairių ligų virusai yra skirtingi savo išvaizda ir dydžiu. Pavyzdžiui, polio ligos virusas yra 20 kartų mažesnis už raupų virusą. Polio virusas yra pusiau apvalios formos, panašus į kriaušę, o sakysim, influencijos virusas yra pailgas, siūlo pavidalo.

Kokias Ligos Sukelia Virusas

Virusas pavojingas ir žmogui, ir gyvuliui, ir augalui. Jis sukelia daug pavojingų ligų. Jų visų čia neminėsiu, pasitenkisiu tik svarbiausiomis. Polio (vairių paralyzius), raupai, vėjaraupiai, tymai, kiaulytė, pasiutimo liga, influenza, geltonasis drugys, karpas, gyvulių snukio ir nagų liga ir kitos yra viruso padarinys.

Viruso sužadintos ligos dažnai būna epideminio pobūdžio, ypatingai seniau jos daug žmonių nuvaidavo ir kapus. Prisiminkime tik 1918-1920 metų influencijos epidemiją, kurios aukų skaičiuojama 50 milijonų žmonių.

Virusas laikas nuo laiko tai stiprėja, tai silpnėja. Pirmuoju atveju jis sukelia epidemiją, antruoju epidemija mažėja. Bet tarp virusų ir kūno narvelių gali susidaryti savotiška taika, pusiausvyra, jie gali ramiai sugyventi, ir žmogus tada neserga. Mat, narveliuose išsidirba tam tikras atsparumas prieš virusų nuodus. Toks atsparumas yra svarbi priemonė apsiginti nuo virusų antrūčių. Kaip jį įgyti, pakalbėsime kitą kartą.

(Bus daugiau)
Dr. A. Dargis.

KODĖL IR JIS PROTESTAVO

"Keleivio" Nr. 34 buvo trumpa žinutė "Vlike Karšta", kurioj pasakyta, kad Vliko rugpiūčio 13 d. posėdis buvo toks karštas, jog net trijų partijų (tautininkų, ūkininkų ir socialdemokratų) atstovai iš jo išėjo. Čia spausdiname socialdemokratų atstovo J. Glemžos kitame Vliko posėdy, rugpjūčio 22 d., įteiktą pareiškimą—protestą. Jis patinė matome, kad Glemžos savo išėjimu iš posėdžio norėjo atkreipti dėmesį į tai, jog ir politiniams veiksliams dantelmeniskumas

keliant ir svarstant klausimus turėtų būti privalomas. J. Glemžos pareiškimas yra šitoks:

"Užbaigus Vliko sesijos rugpiūčio 11-13 d. posėdžio dienotvarkę, einamuose reikaluose Lietuvių Darbo Federacijos atstovas p. Kairys dar pateikė svarstyti rezoliuciją Vykdamosios Tarybos sumažinimo reikalui, panaikinant dvi tarnybas. Aš pasiūliau Vlikui šios rezoliucijos svarstymą jungti prie 1954 metų antrojo pusmečio Vliko-VT sąmatos bei etatų svarstymo sekančiame Vliko posėdyje.

"Tik vakar, t. y. rugpiūčio 12 d., Vlikas pateiktą jam svarstyti sąmatą nutarė grąžinti Vykdomajai Tarybai peržiūrėti, koreguoti išlaidų sumažinimo prasme ir tuo tikslu sušaukti Vliko posėdį apie rugsėjo 15 d.

"Balsuojant, mano pasiūlymas buvo atmestas. Tada aš pasiūliau padaryti pertrauką. Po pertraukos vėl paprasčiau žodžio ir kreipiaus į Vliko narius, prašydamas duoti galimumą arčiau susipažinti su staigiai ir nelauktai iškeltu klausimu ir leisti susizinti su savo centru. Pirmininkas pasijolė mano pateiktą rezoliuciją perbalsuoti, ir ji vėl buvo atmesta. Ūkininkų partijos atstovas p. Norkaitis pareiškė protestą dėl šio veiksmo ir apleido posėdį. Aš prisidėjau prie to protesto ir taip pat posėdį apleidau.

"LSDP vardu dėl viso šio įvykio aš pareiškiu: "1. Vlikas yra pagrindinė gimusi kovos organizacija ir jo nariams bei bendradarbiams privalomas didelis drausmingumas, bet kartu pilnas vienu kitais pasitikėjimas ir draugiškumas.

22. Tokiai Vliko prigimčiai ir jo tradicijoms yra nepateisinamas įvykdytas Vliko narių daugumos smurtas prieš kitą mažesnią narių dalį.

"3. Vlikas, įvesdamas savą praktikon tokį klausimo pastatymo, svarstymo ir sprendimo būdą, sudaro didelį Vliko normaliam veikimui ir autoritetui pavojų.

"J. Glemža."

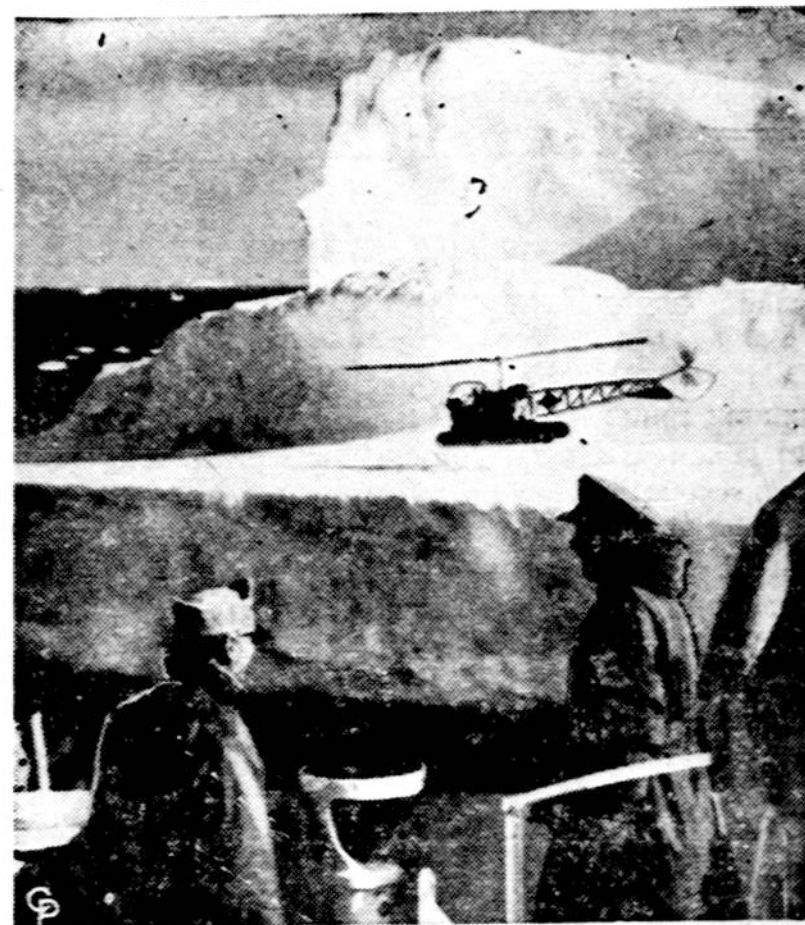
Taip Neturėjo Buti

A. Jenkins atkreipia dėmesį, kad jo straipsny "Is Tolimųjų Hawajų" "Keleivio" Nr. 39 pirmoje eilutėje išspausdinta: "Kuomet 1945 metais..." Turėjo būti "1935 metais."

Kiek žemiau išspausdinta: "Hawajuose i unijos viršunes pateko akiplėša 'fellow traveleris' Harry Bridges. Bridges netrukus čia atsiųstus nepatyrusius komunistus pašalino ir jų vieton sustatė tokius komunistus, kaip Jack Hall ir panašius, kurie šiuo tarpu yra nuteisti už kriminalinę komunistų veiklą." O turėjo būti: "Hawajuose i unijos viršunes pateko akiplėša 'traveleris' Harry Bridges; jis netrukus nekomunistus, kurie irgi čia buvo atsiųsti, bet buvo mažai patyrę, išvarė laukan, o jų vieton sustatė tokius komunistus, kaip Jack Hall ir panašius, kurie šiuo tarpu yra nuteisti už kriminalinę komunistų veiklą."

Atsiprašome mielą bendradarbį Jenkinsą už jam beblogos valios padarytą negalonumą.

LEKTUVAS NUTUPIA ANT LEDO

Pakraščių sargybos laivas "Westwind" padarė iš didelės ledos lyties aerodromą helikopterui nusileisti tolimoj šiaurėj, Baggin įlankoje, tarp šiaurinės Kanados ir Grenlandijos. Helikopteris naudojamas ledynų ir šiaurės oro tyrimams.

Didžiausia Penktoji Kolona

Kaip žinote, šiandien penktąją koloną vadiname venančių kiniečių reikalus, ispeja kitas valstybes kiniečių neskriausti ir žada juos te dirba priešingos valsty- išvaduoti. Jie nesigali lėšų propagandai. Svetur gyven- rybų Sąjungos gyvenantieji nančių kiniečių mokytojai komunistai yra penktosios dalį algy gauna iš komunis- kolonos nariai. Jie to ir ne- tų, komunistų literatūros slepia, nes jie sako, kad, svetur gyvenantieji kinie- kilus karui su Tarybų Są- čiai gali vežimais vežti, no- junga, prieš ją nekovo. rintieji Kinijoje mokslus eiti Taigi visos valstybės turi gauna visokių palengvini- rūpesčio dėl komunistų mų, žodžiu, ir kultūrinę penktosios kolonos. Azijoje propaganda vedama labai didelį galvosukį kelia už smarkiai.

Kinijos ribų gyvenantieji Kaip bebūtų, visa tas tu- kiniečiai. Jų ten yra per ri duoti vaisių. Ir tikrai, 10 milijonų: Burmoje 300- šiandien sakoma, kad Ma- 000, Tailandė 3,000,000, lajų džunglėse partizanų Kambodžijoje 300,000, Viet- eilės kiniečių yra 90%. Jie name 1,000,000, Malajuose jau "vaduoja" Malajus. O (Singapore) 2,750,000. In- donijoje 2,000,000. Britų milijonų kiniečių dalis pa- teks Raudonosios Kinijos įtakon, kas tada bus? Toks pat slogutis spaudžia ir ki- tas Kinijos kaimynines val- stybes.

Praeitame numery turėjo- te pastebėti žinia, kad ir Filipinai, kurie yra toliau nuo Kinijos, jau susirūpino ten gyvenančiais kiniečiais ir nutarė juos surašyti. Mat, iki šiol nežinota tikrai, kiek jų kur gyvena. O juk kune augancio skaudulio vietą būtina reik žinoti.

Taiči, Azijos valstybėms kiniečių mažumos sudaro šiandien didelio galvosukio, o ateityje jos gali dėl jų ir di- delių bėdų turėti.

Z-is.

Bijodami Neploja

Tarybų Sąjungoj po Sta- lino mirties yra mestas šū- kis—negarbinti atskirų as- menų. Tas privaloma ir ki- tuose komunistu valdomuo- se kraštuose. Taip daroma ir Vengrijoje.

Stai susirinkimas. Kal- ba žymus žmogus. Jis bai- gė... tylu kaip karste. Kai kas paragina ploti, bet jam atsako: — Mes nenorime smilkalus rūkyti asmens garbei.

Tuo klausimu gavo net komunistu laikraštis prabil- ti ir paaiškinti, kad nereikia stygu pertempti. Girdi, ne- gerai, jei partijos nariai ne- drista ploti net žymiesiems komunistams, bijodami būti apkaltinti asmens garbini- mu.

O iš antros pusės Kinijos komunistai veikia labai gudriai. Jie kiekviena pro- ga skelbia giną kitur gy- venančių kiniečių reikalus, ispeja kitas valstybes kiniečių neskriausti ir žada juos te dirba priešingos valsty- išvaduoti. Jie nesigali lėšų propagandai. Svetur gyven- rybų Sąjungos gyvenantieji nančių kiniečių mokytojai komunistai yra penktosios dalį algy gauna iš komunis- kolonos nariai. Jie to ir ne- tų, komunistų literatūros slepia, nes jie sako, kad, svetur gyvenantieji kinie- kilus karui su Tarybų Są- čiai gali vežimais vežti, no- junga, prieš ją nekovo. rintieji Kinijoje mokslus eiti Taigi visos valstybės turi gauna visokių palengvini- rūpesčio dėl komunistų mų, žodžiu, ir kultūrinę penktosios kolonos. Azijoje propaganda vedama labai didelį galvosukį kelia už smarkiai.

Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniais gelbėti?

Iš Pavergtos Lietuvos

Palengvinimai Ne Rusijos Gyventojams

Neseniai iš Sibiro grįžęs asmuo teigia, kad Rusijos gyventojams, kurie pakliūva į Sibiro katorgą, telediama rašyti per metus tik du laišku, o iš kitų "brolisčių" respublikų kilusieji gali rašyti kas mėnuo po laiško. Jie gali gauti ir siuntinius, jei, žinoma, yra kam siųsti.

Tokių palengvinimų turi, matyti, ir iš Lietuvos Sibire kankinami žmonės.

Kilnoja, kad Nesusidraugautų

Tas pats asmuo sako, kad darbo stovyklų gydytojai dažnai kilnojami iš vienos vietos į kitą. Tas daroma tikslu, kad jie "nesusidraugautų" su kaliniiais ir nebūtų jiems nuolaidūs.

Kas Palangoje Išsėjosi

Pati "Tiesa" rašo, kad šią vasarą Palangoje atostogavę Donbaso, Uralo, Maskvos ir kitų tolimų vietų atsibastėliai ir skundžiasi, kad ten buvo daug visokių trūkumų. Girdi, ilgai tenka stovėti kol gauni litrą sugyžusio pieno. Liepos mėnesį net duonos pritrūkę. Taigi, net atsibastėliams rusams negalėjo parūpinti ko reikia, o jau ten taip įpras-

ta, kad rusai visur pirmiausia patenkami.

Jie Vis Dar Tebemokina

Kai tik komunistai pavergė Lietuvą, jie tuoj pradėjo ten siųsti visokius "mokytojus," "specialistus," kurie turėjo mokyti, kaip Lietuva gali pavyti "toli pažengusias broliškas tarybines respublikas." Jie ir šiandien tokius "specialistus" tebesiunčia ir tebemokina.

Štai Vilniaus radijas rugsėjo 6 d. susiriesdamas garbino tuos atėjūnus iš Rusijos gilumos. Girdi, jie atvyko draugiškumo jausmo vedini, jie išmokė lietuvių, įdiegė jiems socialistinio lenktyniavimo supratimą ir tt.

Taip liaupsina Maskvos batlaidžiai, o iš tikrųjų juk Lietuva visais požūriais buvo aukščiau už Rusiją pakilusi ir rusai, atėję 1940 metais į Lietuvą, ją vadino "mažąja Amerika." Ir šiandien, nors ją jau labai apiplessė, bet vis dar "nesulygiuota" su "augštai pakilusiomis respublikomis," vis dar čia gyvenimas žmoniškės.

Lietinga Vasara

Ir Lietuvoj ši vasara būvusi labai lietinga.

KAPITONAS HARRY PARADE

Kapitonas Harry Truman žygiuoja su pirmo karo veteranais metiniam karo veteranų parade Kansas City. Buvęs prezidentas Truman tarnavo pirmajame kare artillerijoje ir buvo vienos baterejos kapitonas.

Lenkai Turi Diktatorių

Lenkai tremty turi savo vyriausybę prysaky su prezidentu ir taryba. Jų toji vyriausybė veikia Londone. Lenkai tą vyriausybę skaito konstitucine, teisėta Lenkijos vyriausybė, o Varšuvos veikiančią skaito neteisėta, okupacine, Maskvos iškamšą. Mat, Londone veikianti lenkų vyriausybė, antrojo pasaulinio karo pasėkoje, pabėgo iš Varšuvos ir atsitaro Londone.

Karo metu, o ypač po karo, dėl tos vyriausybės sąstatu lenkų tarpe nebūta sutarimo ir visą laiką dėl jos ejo trintis. Dėl įtakos vyriausybės grūmėsi keliolika lenkų veikiančių politinių srovių. O lenkų tarpe prisitaikoma daugiau kaip dešimtys.

Tos varžybos dėl Londono esamos lenkų vyriausybės paastrėjo ypač šiais metais. Šių metų pradžioje dabartinis lenkų tremties vyriausybės prezidentas A. Zaleskis turėjo pasitraukti, nes pasibaigė jo veikimo metai. Jo vieton reikėjo lenkų politinėms srovėms išsirinkti kitą prezidentą. Dėl kandidato į prezidentus ilgai ginčytasi. Pagaliau keletos lenkų politinių srovių atstovai, priešaky su socialistais, susitarė dėl kandidato į prezidentus, bet dabartinio prezidento A. Zaleskio šalininkai, daugiausia buvę pilsudskininkai ir dar kiti, tam nepritarė. Tada dabartinis prezidentas pasiskelbė, kad aki-vaizdų tu visų nesutarimų, jis pasilieka ir toliau prezidentauti. Jis čia pat sudarė naują savo vyriausybę prysaky su laikraštiniuku Cat Mackevičiu. Šis iš Vilniaus laikų lietuviams žinomas kaip vienas iš lietuvių "ėdikių" ir kartu reakcionierius.

Lenkų išeivijos didžioji dalis per savo organizacijas ir veik išimtinai visa jos spauda pasisakė prieš tokį A. Zaleskio padarytą žygį.

Kelių stambesnių lenkų politinių srovių atstovai tuoj sudarė laikiną politinę tarybą susidariusiai padėčiai apsvartyti ir atitinkamiems vandenų plaukia į netaip žygiams padaryti. Taryba iš savo tarpo išrinko trijų džiausi keliautojų bene bus narių komisiją, kurią įgaliojo eiti tremties lenkų vyriausybės pareigas iki reiki- kalai galutinai paaiškės. Vi-

Ir Žuvys Keliauja

"Keleivio" Nr. 39 buvo rašyta apie kai kurių paukščių stebuklingas keliones. Tokių keliautojų yra ir žuvų tarpe. Pavyzdžiui silskės, silkelės, sardelės ir kt. ba susidariusiai padėčiai vandenų plaukia į netaip žygiams padaryti. Taryba iš savo tarpo išrinko trijų džiausi keliautojų bene bus narių komisiją, kurią įgaliojo eiti tremties lenkų vyriausybės pareigas iki reiki- kalai galutinai paaiškės. Vi-

čia praleidžia savo pirmąsias dienas. Kai tik unguriukas siek tiek paaugėja, jis pradeda žvalgytis, kas aplinkui yra, pradeda vis toliau keliauti. Ir keliauja jis pakraščio link. Suradęs upę, jis leidžiasi į ją, kartais tūkstančius mylių. Čia upėse, gėliame vandeniu ungurys subręsta. Moka ungurys ir žeme keliauti ir, jei jis upę būdamas, jaučia, kad netoli yra ežeras, jis nuvyksta ir ten paviešėti.

Kai ungurys upę užauga, tai jis vėl leidžiasi į žemupį, o iš čia į jūrą, į maždaug tas pačias vietas, kam jis išvydo šį pasaulį. Čia jis meta ikrus ir vėl augina naują kartą. Senieji unguriai išnyksta ir dar niekas nėra pagavęs seno ungurio. Kaip jie ten giliame jūros vandeny gyvena, niekas dar nėra išaiškinęs.

Lašišos, kad ir čigoniskos veislės, bet vis ne tokie vėjo paukščiai, kaip unguriai. Keliauja ir lašišos iš jūros vandenų į gelius upių vandenį, bet ne tokiais vienodais tarpais, kaip unguriai. Jeigu maža lašišelė, išgyvenusi kelerius metus upę, sraunau vandens nunešama į jūrą, ji ir pasilieka čia gyventi. Jei suaugusi lašiša ikrus išmetusi rudenį įmetama žemupy, tai jos plaukimas ir aukštupį ar vietoj pasilikimas pareina nuo maisto aplinkybių. Bet ir jūroje lašišos gali gyventi ir augti. Mokslininkai yra ištyrę daug dalykų, susijusių su žuvų keliavimu, bet ir čia dar daug reikės padirbėti, kol viską sužinosime.

Zuvininkas.

Savotiškas Tiltas

Pasaulyje yra visokių tiltų, bet Danijoje numatyta pastatyti tokį tiltą, kokio dar niekur nėra. "Technikos žodis" jį šitaip aprašo:

"Danijoje yra projektuojamas tiltas tarp dviejų Baltijos salų. Tiltas bus 8 mylių ilgio. Pasiners vienoje vietoje po vandeniu pavidale tunelio, išslysdamas į paviršių kitame gale. Tą tiltą staciū kampu kerta didelių jūros laivų kelias tarp Baltijos jūros ir Atlanto vandenyno. Pakeliamos tilte angos atidarymas sustabdytų eismą tiltu, o jos uždarymas trukdytų laivų praplaukimui, gi paneriaimas tiltas po vandeniu netrukdytų nei laivams nei eismui. Tiltas eis virš vandens iki mažos salos, esančios pusiaukelio tarp dviejų salų. Pusės mylios atstume nuo tos salelės, tiltas pasiners po vandeniu, perkirdamas jį požeminiu tuneliu. Statmenai tuneliui, per salos vidurį iškastas kanalas, skirtas didiesiems jūros laivams perplaukti. Jis bus 900 pėdų pločio ir 130 pėdų gylio. Kanalo dugnas bus keleta pėdų virš tunelio betoninių lubų. Tai bus brangiausias pasauly tiltas."

LOZORAITIS LENKŲ PREZIDENTAS

Kitoj vietoj perskaitysite, kaip lenkai pešasi dėl prezidento. Kai kurie jų prezidento vietai ieško kandidatus net lietuvių ar net rumunų tarpe.

Tokį pasiūlymą davęs Mackevičius, buvęs Vilniaus laikraštinių, didelių lietuvių ėdikas. Jis siūlęs S. Lozoraitį arba buvusį Rumunijos karalių Mykolą.

Laiškas Redakcijai

Gerb. Redaktorai, Malonėkite išspausdinti savo laikrasty šį mūsų laišką.

Amalgamated Clothing Workers of Amerika lietuvių 54 skyriaus valdyba rugsėjo 16 d. posėdy matė reikalą atkreipti "Keleivio" redakcijos dėmesį, kad jo atsakingi korespondentai, mūsų skyriaus nariai, prisidengę įvairiais slapyvardžiais, teikia apie savo skyrių įvairias prasimanytas žinias, kurias mes laikome šmeižtu. Toks savo unijos ir jos pareigūnų šmeižimas spaudoje niekam garbės nedaro. Tokių korespondentų viso labo turime porą ir mes juos žinome. Jie yra pilna teisiai 54 skyriaus nariai, jie turi teisę, reikalui esant, kreiptis į skyriaus vykdomuosius organus: valdybą ir pagaliau skyriaus susirinkimą. Galima diskusuoti ir taisyti nesklandumus, kuriuos jie mato taisytinus, bet ne pasislėpus kompromituoti savo organizaciją.

Todėl prašome "Keleivio" redakciją visus lietuvių siuvėjų 54 skyrių ir jo valinčių liediančius straipsnius spausdinti tik pasirašytus tikromis pavardėmis, kad ir lietuvių visuomenė žinotų kas rašo. Priešingu atveju prašysime visuomenę tokius korespondentus laikyti neteimtais, niekinančiais savo tinku.

organizaciją, įžeidžiančias savo skyriaus narius ir klaidingai informuojančias lietuvių spaudą.

Joseph Peterson,
Valdybos Pirmininkas.
Vyt. Ubarevičius,
Valdybos Sekretorius.

Redakcijos Pastaba

Spausdindami lietuvių siuvėjų 54 skyriaus valdybos laišką turime pastebėti, kad korespondencijų vertė nepareina nuo parašo. Niekų prirašyti gali ir savo pavardes pasirašantieji. Kaip kas pasirašo, nesvarbu, svarbu, kas parašoma. Ir "Keleivis" spausdina ir spausdins raštus nežiūrėdamas, kaip kas pasirašo.

Jei siuvėjų valdyba pastebi, kad parašyta klaidingai, ji gali paaikškinti, kaip iš tikrųjų yra, bet ji to nedarė ir dabar nedaro, ir pasitenkina pareiškimu, kad visa, kas apie ją rašoma, yra šmeižtas.

Prieš porą šimtų metų Amerikoje 85 žemės ūkio darbininkai patys išsimaitino ir pagamino maisto dar 15 asmenų, o šiandien 15 darbininkų patys išsimaitina ir dar 85 asmenims pagamina maisto, nes žemės ūkis mechanizuotas.

Jeigu nepavergta dvasia, tai ir vergas gali būti maištininku.

Ar žinote---

Kaip reikia vertinti dabartinę Europos padėtį?

Kaip, laike praeitojo karo, rusams pateko labai svarbių minų dirbimo paslaptis ir dabar bolševikai jaučiasi jūrų kelių ponais?

Ką bendra turi tryliktojo šimtmečio Čingischanas su mūsų laikų vandenilio bomba?

Ką ir kaip svarstė Lietuvos seimas susirinkęs pirmo posėdžio po 1926 metų gruodžio 17 dienos perversmo?

Kaip bolševikai rašo Lietuvos istoriją?

Ką reiškia Europos apjungimas ir kaip į jį turėtų žiūrėti lietuviai?

Kuo ir kaip mūsų visuomenės gyvenime labiausiai pasižymėjo dabar Australijoje gyvenantis adv. Vladas Požela?

Šiems ir daugybei kitų klausimų atsakymus rasite tik ką išėjusiame š. m. "Darbo" žurnalo Nr. 3. "Darbas" eina jau aštunti metai. Tai didoko formato, 32 puslapių, įristas į gražius viršelius visuomenės mokslų žurnalas. Jį leidžia kartą kas trys mėnesiai Lietuvių Darbininkų Draugija (LDD). Kaina metams \$1, atskiros numerio kaina 25 centai. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti LDD sekretoriui adresu:

N. JONUŠKA

15 Cotton Street Roslindale, Mass.

KĄ TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS NAUJA VALGIU KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pus-trečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausius valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvairius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta visokių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė", kur paduodama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių. "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapius. Ji parašyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina \$1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Skaitykime Vertingas Knygas!

NEMUNO PAKRANTESE. Idomūs, lengvai skaitomi dr. A. Garmaus-F. Lavinsko atsiminimai, 136 pusl.	\$1.00
APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aisčio-Aleksandravičiaus atsiminimai iš netolimos praeities apie Binkį, Miškinį, Tumą, Savickį, Giras ir kt. 249 pusl. Gyvai parašyta.	2.50
MIRUSIOS SIELOS, N. Cogolio, žymiojo rusų rašytojo svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškinis, 290 puslapių, kaina	\$3.25
RYTŲ PASAKOS, Vinco Krėvės puikiai kalba parašytos indų ir kitų tolimųjų tautų legendos, 220 puslapių	\$2.50
POPIEŽIAI IR LIETUVA, kunigo M. Valadkos parašyta, aiškina, kaip popiežių įtaka pakenkė lietuvių tautai, 250 puslapių	2.50
ZEMAIČIŲ KRIKSTAS. P. Abelkio parašytas 421 puslapio platus istorinis romanas iš Zemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais, kaina	3.50
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. Jono K. Kario puikiai išleista knyga su 160 paveikslų, 255 puslapių, gerame popieryje. Aprašo ir paveikslais parodo Lietuvoje buvusius pinigus ir duoda jų istoriją. Kaina	5.00
A KISS IN THE DARK. J. Jazmino anglų kalba sodrus ir nuotykingi vaizdeliai, 150 puslapių. Kaina kietais viršeliais \$3, minkštais viršeliais	2.00
BARABAS. Paer Lagerkvist'o istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės dešimtmečių Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga 1951 metais laimėjusi Nobelio premija.	\$2.25
BALTARAGIO MALUNAS. Kazio Borutos romanas apie malunininką Baltaragį, gražuolę jo dukrą Jurgą ir šaunų jaunikį Girdvainį	2.50
LIETUVOS ISTORIJA. Par. V. Daugirdaitė-Sruogienė	3.00
LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA. Dr. P. Joniko pirmasis ir vienintelis šiuo klausimu veikalas	3.00
VILNIUS TARP AUDRŲ. Jeronimo Cicėno knyga apie Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių kovas už savo prigimtąsias teises lenkų okupacijos metu	\$5.00

Užsakymus ir pinigus siųskite adresu:

KELEIVIS

636 East Broadway So. Boston, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

Maudynės Seniau ir Dabar

Šiandien Amerikoje dau-
liau rasi namų su maudy-
nėmis. Tiek Jie pirmieji surado būdą
labai apleisti namai, blo-
guose kvartaluose, neturi oru, kad maudynėse būtų
maudynės. Kai kas sako, vienoda temperatūra. Pas-
kad amerikiečiai yra dėl romėnus maudynė buvo
vandens pamišę, girdi, jie poilsio ir malonumų vieta.
maudosi daug dažniau, ne-
gu tas reikalinga. Iš tiesų tyklom, sporto salėmis, tera-
mūsių gyvenamus laikus ga-
lima pavadinti "vandens
amžiumi," nes niekad tiek
nebuvo kalbama apie šva-
rą ir niekad nebuvo tiek
maudomasi, kaip dabar. Bet
dar visai neseniai, prieš šim-
tą metų, Amerikoje nebuvo
mados maudyti, o kai ku-
riose vietose, pav. Bostone,
įstatymas draudė maudyti,
jei neturėjai gydytojo leidi-
mo.

Maudynės istorija yra la-
bai įdomi. Į Ameriką mau-
dynė atkeliavo iš Europos,
gi pačioje Europoje mau-
dynė pergyveno savo žydėji-
mo ir vėliau visišką užmirši-
mo laikus.

Kada žmonės pradėjo
maudyti, sunku pasakyti.
Senovės dokumentai rodo,
kas pas egiptiečius mau-
dynės buvo senai žinomos ir
priklausė prie religinių ce-
remonių. Tas pats buvo
Persijoje ir kitose artimosios
Azijos šalys.

Senovės Graikijoje, keli
šimtmečiai prieš Kristaus
gimimą, kuomet Graikijoje
kultūra buvo pačioj viršū-
nėj, maudynės buvo labai
gražios, ištaigingos. Kiek-
vienas turtingesnis žmogus
turėjo savo namuose įsiren-
gęs gražią maudynę. Grai-
kai maudydavosi šiltoje
vandeny, o išsimaudžius iš-
trindavo kūną kvepiančiais
aliejaus. Pačioj pradžioj
Graikijoje maudymasis taip
pat turėjo religinės reikš-
mės. Maudydavosi prieš au-
kų aukas, prieš vedybų ce-
remonijas ir pan. Vėliau
maudymasis įėjo į kasdieninį gyvenimą.

Penktame amžiuje prieš
Kristų maudynės Graikijoje
je buvo jau labai išplitusios.
Atėnuose pav. buvo ne tik
privatios maudynės, bet ir
viešos, į kurias eidavo visi
žmonės, kurie neturėjo mau-
dynių namuose.
Kai romėnai užkariavo
Graikiją, maudynės įsiga-

lavo ir nusistebėjimo. Ir
Toji bažnyčios pažiūra,
kad kūnas yra visokio blo-
gio šaltinis ir "niekingas,"
išsilaikė ilgus laikus. Ne-
žiūrint, kad istoriniai įvy-
kiai keitė žmonių gyvenimo
būdą ir pažiūras, kūnas vis-
dar buvo kažkas, ko reikėjo
saugotis ir neliesti. Dar 15-
16 amžiuje Europoje mau-
dynės buvo nežinomos da-
lykas. Ispanijos karalienė
Izabelė (gyveno pabaigoje
15 amžiaus) maudėsi du
kartu savo gyvenime: pirmą
kartą kai gimė, o antrą kar-
tą prieš ištekdama. Kai
17 amžiaus pradžioje Pran-
cūzijos karalius nusimaudė
dvi dienas paeiliui, tai tas
įvykis sukėlė nepaprastų
kalbų ir nusistebėjimo. Ir

MAUDYNĖSE KEISTI PADARAI

Fort Lauderdale, Fla., pajūrio maudynėse pasirodė šita
graži mergaitė, aktorė Bea May, su dviem žvėrukais.
Paplūdimyje niekas ir nebandė prie tos merginos pris-
artinti, kad jos dantėti palydovai negriebtų už kojos.

TĖVAS KALTINA EX-ZMONĄ DEL SŪNAUS MIRTIES

Robert T. Tutton iš Los Angeles susikrimtęs kaltina savo buvusią žmoną dėl jo sū-
naus, 2 su puse metų amžiaus Robertuko mirties maudymosi prūde. Vaikas su savo
sesute žaidė prie prūdo, įkrito į jį ir nusendo suaugusiems nepastebėjus. Visi po-
licijos bandymai vaiką atgaivinti nepasisekė.

dar netaip senai viena Ang-
lijos karalienė, pabrėždama
savo švarumą, sakė, kad ji
maudosi kas mėnesį, nežiu-
rint, ar tas reikalinga, ar
ne.

O kaip buvo Amerikoje?
Iki 19 amžiaus vidurio
Amerikoje su maudynėm
buvo neegresni reikalai.
Bostone apie 1845 metus
maudynės buvo įstatymais
draudžiamos. Philadelphi-
jos miesto taryba apie tą
laiką taip pat norėjo priimti
įstatymą draudžiantį mau-
dynes, bet jo negalėjo pri-
imti tik todėl, kad prieš-
vinkų atsirado dviem bal-
sais daugiau.

Pirmoji Amerikoje vonia
(bathtub) buvo pagaminta
1842 metais. Tai buvo la-
bai didelis įvykis, ir laikra-
čiai plačiai aprašė tą keis-
tuolį, kuris vonią užsisakė.
Girdėjosi visokių balsų
prieš maudymąsi ir už. Rim-
ti vyrai rimtai svarstė, ar
dažnas maudymasis nesu-
graus "demokratiško jau-
nos respublikos paprastu-
mą."

Ketvirtojo Amerikos pre-
zidento žmona Dolly Madi-
son, kuri buvo žinoma savo
puikiu svečių priėmimu ir
taktu, Baltuose Rūmuose
įtaisė kilnojamas maudynes.
Prezidentas Jacksonas jas
įmetė, sakdamas, kad jis,
prisimindamas paprastus
žmones, negali leisti sau to-
kiu liuksu.

Gerokai persiritus per 19
amžiaus vidurį maudynės
pradėjo plisti tiek Europoje,
tiek Amerikoje. Bet dar ilgą
laiką maudynės nebuvo
žinomos paprastiems žmo-
nėms. Maudymasis buvo
laikomas liuksu, kuris ti-
ko ponams, o ne prastuo-
liams. Reikėjo dar poros
dešimtų metų, kol mau-
dynės atsirado kiekvienam ge-
resniam viešbuty ir kiekvie-
nam naujai statomam na-
me, ir keistuoliais pradėta
vadinti ne tuos, kurie mau-
dosi, bet tuos, kurie nesi-
maudo.

ŠEIMININKĖM

Kepsniai iš Maltos Mėsos

Maltos mėsos kepsniai
yra lengviau virškinami ne-
gu kitokia pečiujie kepta
mėsa. Gardus valgis yra
kepta mėsa su spagetėm
(spaghetti).

Paimti:

2 šaukštus riebalų
1/2 svaro maltos jautienos

1 mažą svogūną, smulkiai su-
piaustytą
1/2 puodelio tomėčių košės (cat-
sup)
2 puodelių tomėčių sunkos
Saukštelį druskos
Žiupsnelį pipirų ir
1 puodelį sulaužytų, nevirtų
spagetų.

Keptuvėj ištrpink rieba-
lus, pridėk mėsos su svogū-
nais ir pakepink, apversda-
ma mėsa, kol ji neteks rau-
donos spalvos. Tada pridėk
tomėčių sunkos, košės,
pipirų, druskos ir sulaužytų
spagetų. Gerai išmaišyk ir
sukėk viską į kepmo indą.
Kepk pečiujie 375° apie va-
landą ir ketvirtį. Stalau-
duoti su salotėm ir kitom
daržovėm.

Mėsos Kepalas su Prieskoniais

Panašus valgis yra mėsos
kepalas (meat loaf) su prie-
skoniais.

Paimti:

1 kiaušinė
1/2 puodelio pieno
2 riekutes duonos
Žiupsnelį pipirų
Paprikos ant peilio galo
Rosemary miltelių
Malto oregano
Sutrintos mėsos (basil)
1 mažiukę skiltelę česnako,
smulkiai sutrinto
1 svara maltos jautienos
(chuck)
Druskos ir svogūną

Sumaišyk kiaušinė šakute,
kol trynys susimaišys su
baltymais, įplak pienu, su-
piaustyk duoną gabaliukais
ir sudėk į tą pieno ir kiaušinė
mišinį. Tegu mirksta.
Smulkiai supiaustyk svogū-
ną ir suberk ant duonos.
Paskui paeiliui sudėk visus
prieskonius ir gerai išmai-
šyk, kad duona visiškai iš-
siskleistų. Dabar įmaišyk
mėsą, gerai pamaišyk ir su-
dėk į duoną kepti formą,
kuria prieš tai išskalavai
vandeniui. Mėsą paspaudyk,
kad prisiploj prie formos
ir ją išversk į didelę keptu-
vę arba ant lėkštos blėtos.
Kišk į pečių 350° ir kepk
apie valandą laiko.

Nukritusias tomėtes ga-
lima prisirpinti kambarį.
Joms nebūtinai reikia saulės
šviesos. Jeigu kambarį
temperatūra šilta, tomėtės
gražiai prinoks be saulės.
Taciau prinoksta tik tokios
tomėtės, kurios yra pilnai
užaugusios. Jeigu nukren-
ta mažos tomėtės, kurioms
dar reikia augti, tai jos nie-
kad neprisirps, saulėje ar
be saulės. Jas geriausia

tuojau pikliuoti ar kitaip su-
naudoti, nes jeigu jas kam-
bary sirpsini, tai jos suvys
ir supūs.

Kas Jis Toksai?

Amerikoje gyveno žmo-
nus, kuris, būdamas 31 me-
tų amžiaus, bankrutavo biz-
nyje;
32 metų amžiaus pralai-
mėjo rinkimus;
34 metų amžiaus laimėjo
savivaldybių rinkimus;
35 metų amžiaus mirė jo
mylimoji;
36 metų amžiaus susirgo
pavojinga nervų liga;
40 metų amžiaus pralai-
mėjo savivaldybių rinki-
mus;
43 metų amžiaus pralai-
mėjo kongreso rinkimus;
46 metų amžiaus išrink-
tas į kongresą;
48 metų amžiaus pralai-
mėjo kongreso rinkimus;
55 metų amžiaus pralai-
mėjo senato rinkimus,
56 metų amžiaus pralai-
mėjo viceprezidento rinki-
mus;
60 metų amžiaus išrinktas
prezidentu.
Kas jis buvo?

Lincolnas.
Atsakymas: garsusis Ame-
rikos prezidentas Abraomas
Lincolnas.

Vokietijoje 683 lietuviai
džiugininkai laukia mūsų
pagalbos. Aukokime jiems
šio vajuos metu!

JAU DESPERATAS

Travis Wissenburg, 12 metų
amžiaus iš Manitou Springs,
Colo., pasirodė užkietėjęs de-
spertas, kai policija jį norė-
jo areštuoti už bandymą pa-
vogti sunkvežimį. Jis pasi-
griebė šautuvą, pabėgo į kal-
nus ir paleido į policininkus
apie 50 šūvių, iki jis buvo
nuginkluotas.

STEFANJA PALTANAVICIENĖ:

Atsiminimai

(Magdūtės Jaunystė Lietuvoje)

(Tęsinys)

Pakviesta savo sesutės, nuvažiavau pamatyti senos
Lietuvos sostinės Vilniaus. Man tai buvo labai svarbi
kelionė, nes niekad dar nebuvau taip toli iš namų išva-
žiavusi.

Vilniuje buvau šešias savaites, bet žiemos laikui, tai
gražių Vilniaus apylinkių neteko matyti. Tačiau kas
mieste buvo verta matyti, tą apžiūrėjau. Apvaikščiojau
beveik visas gražias bažnyčias, katedrą ir Aušros Vartų
koplyčią su stebuklingu Dievo Motinos paveikslu.

Graži katedra ir sidabrinis šv. Kazimiero karstas
koplyčioj padarė man gilų įspūdį. Taip pat įstrigo min-
tin ir savotiška išvaizda Aušros Vartų. Altorius su ste-
buklingu paveikslu pastatytas ne bažnyčios viduje, bet
lauke, virš vartų, skersai gatvės. Mišios laikomos viršuj,
o žemai, ant šaligatvių ir gatvės, žmonės suklaupe mel-
džiasi. Žmonės, kad ir svetimos tikybės, eidami pro tuos
vartus nusiima kepures.

Vilnius yra senas miestas ir atrodo senoviškai. Apart
kelių modernių gatvių kitos buvo siauros ir nelygios.
Kai kurios gatvės tiek siauros, kad du vežimai negalėjo
prasilenkti. Namai daugiausiai dviejų, trijų aukštų, bet
dėl gatvių siaurumo atrodė daug augštesni.

Be daugybės puikių bažnyčių, kuriomis Vilnius gali
tikrai didžiulotis, yra nedidelis muzėjus, daug įvairių mo-
kyklų, keli teatrai, valdžios pastatai ir gana didelė gele-
žinkelio stotis. Paskui dar buvau kelis kartus Vilniuje,
bet tik pravažiudama į Rusiją, nes Vilniuje reikėjo mai-
nyti traukinį.

Vilniaus gyventojai daugumoj buvo lenkai arba su-
lenkėję lietuviai, rusai, baltarusiai, žydai, totoriai ir sau-
jelė lietuviai, išblaškytų po miestą. Lietuviškai kalbant
girdėjau turgavietėj. Girdėjau, bet negalėjau suprast.
Kaip jie ten kalbėjo, aš ir šiandien dar nežinau. Turbūt
žemaitiškai, bet aš tos kalbos anksčiau nebuvau girdė-
jusi ir negalėjau suprasti.

Galiu pasakyti, kad mūsų sostinėj Vilniuje nieko
lietuviško nemačiau ir nepastebėjau. Kas kada buvo
lietuviško, tas senai gulėjo po griuvėsių dulkėm. Baž-
nyčios buvo vėlesnių laikų, statybos lenkų ir rusų. Tai
yra faktas, o faktus užginčyti negalima.

Taciau tame Vilniuje turėjo slėptis kibirkštėlė lietu-
viybės, nes po kelių metų, kai tik caro valdžia davė lei-
timą, Vilniuje pasirodė pirmas mūsų dienraštis "Vilniaus
Žinios."

Vilniaus sulenkėjimas taipgi neįvyko ūmai. Nuo
Geđimino laikų buvo praėję virš 500 metų. O tai ne-
mažas laikotarpis.

RUSIJA

Kuomet buvau devyniolikos metų amžiaus, Rusijos
valdžia leido merginoms siekti aukštesniojo mokslo, ku-
ris pirma buvo skirtas tik vyrams. Ta proga mano gim-
inės ir globėjai sumanė leisti mane mokytis aptiekorystės.
Kadangi aš turėjau dėdę aptiekorių Rusijoje, tai jis ir
paėmė mane savo globon, kad padėtų man pasiekti savo
tikslą.

Esu visuomet dėkinga savo mylimam dėdei, Vincui
Juozaičiui, už viską, ką jis man gero padarė. Buvo tai
pažymėtina geras žmogus, visų gerbiamas ir mylimas.

Išrėngė mane iš namų į tolimą kelionę su visokiom
instrukcijom ir pamokymais. Dėdė mano buvo toli, Su-
jos mieste, Vladimiro gubernijoje, į rytus nuo Maskvos.
Jis buvo vedėjas aptiekos M. Cirvinsko, kuris mirdamas
"aliko jo globoj našlę ir keturius vaikučius. Ponia Cir-
vinskienė buvo rusė, ir jauni Cirvinskai tik iš pavardės
buvo lietuviai.

Toj šeimoj tūlam laikui apsigyvenau. Kadangi ma-
no moksle buvo trūkumų, tai reikėjo mokytis privačiai ir
išlaikyti kvotimus, kad įstoti į aptieką.

Rusijoje man viskas keistai atrodė, kitokie žmonės,
kalba ir papročiai. Pirmiausia man krito į akis kitokia
Rusijos žmonių išvaizda. Gero ūgio vyrai, įvairios spal-
vos plaukų ir beveik visi barzdoti. Tokios kolekcijos
barzdų niekuomet nebuvau mačiusi. Barzdos juodos,
rėtonos, rudos ir žilos. Barzdos plačios ir siauros, ilgos
ligi juostos ir trumpos, tankios kaip šluotos ir retos kaip
ožio barzda.

Iš pradžių juokino mane be galo tos barzdos, bet
paskui pripratau prie to reginio. Daug žmonių buvo ru-
daplaukių ir raupuotų, kas rodė, kad raupu liga dažnai
aplankydavo Rusijos miestus ir kaimus.

Bendrai Rusijos žmonės yra geri, ypatingai moterys
labai malonios ir širdingos. Lietuviai, apsigyvenę Rusi-
joje, lengvai priprasdo ir po kelių metų jau nenorėdavo
grįžti Lietuvon. Buvo ten lietuvių ir lenkų, bet rusai lie-
tuvius geriau vertino kaip gerus ir sąžiningus darbinin-
kus, o lenkais nepasitikėdavo. Buvo ir kitų tautybių
žmonių—vokiečių, anglų, totorių, kiniečių, bet nedaug.
Žydų Rusijos miestuose buvo tik dešimtas nuošimtis gy-
ventojų, daugiausiai amatininkai, nes caras nenorėjo, kad
vietiniai žydai paveržtų prekybą iš Rusijos pirklių.

(Bus daugiau)

